

'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 4th Semester Examination, 2022

CC8-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. संस्कृतभाषायां नागरीलिप्याम् च एकस्योत्तरं देयम् – 12×1 = 12
(क) मनुसंहितायाः द्वितीयाध्याये धर्मविषयकं मतं विस्तारेण व्याख्येयम्।
(ख) मनुसंहितायाः द्वितीयाध्यायमवलम्ब्य ब्रह्मचारीणां कर्तव्यविषये नातिदीर्घः प्रबन्धः लेख्यः।
2. एकस्यश्लोकस्य व्याख्या कार्या संस्कृतभाषायां नागरीलिप्याञ्च। 6×1 = 6
(क) कामात्मता न प्रशस्ता न चैवेहास्त्यकामता।
काम्यो हि वेदाधिगमः कर्मयोगश्च वैदिकः ॥
(ख) एकाक्षरं परं ब्रह्म प्राणायामाः परं तपः।
सावित्र्यास्तु परं नास्ति मौनात् सत्यं विशिष्यते ॥
3. टिप्पणी लेख्या संस्कृतभाषया नागरीलिप्यां च (द्वयोः) – 3×2 = 6
स्वाध्यायः, व्रात्यः, उपाध्यायः म्लेच्छदेशः
4. अतिसंक्षिप्तोत्तरं लेखनीयं संस्कृतभाषया नागरीलिप्यां च (त्रयाणाम्) – 2×3 = 6
(क) सदाचारस्य संज्ञां प्रदर्शय।
(ख) मनुसंहितायाः टीका-ग्रन्थानां नामानि लिखत।
(ग) के तावदनध्याययोग्याः ?
(घ) क उच्यते यज्ञियदेशः ?

UNIT-II

5. संस्कृतभाषया नागरीलिप्यां च एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लेखनीयम् – 12×1 = 12
(क) दायः कः ? मुनिप्रवरस्य याज्ञवल्क्यस्य मतमवलम्ब्य दायभागविषयः आलोच्यताम्।
(ख) को नाम व्यवहारः ? याज्ञवल्क्यस्य मतमवलम्ब्य चतुष्पाद्व्यवहार आलोच्यताम्।

6. संस्कृतभाषायां नागरीलिप्यां च व्याख्या कार्या (एकस्य) – 6×1 = 6
- (क) श्रुताध्ययनसम्पन्ना धर्मज्ञाः सत्यवादिनः।
राज्ञा सभासदः कार्या रिपौ मित्रे च ये समाः ॥
- (ख) प्रमाणं लिखितं भूक्तिः साक्षिणश्चेति कीर्तितम्।
एषामन्यतमाभावे दिव्यान्यतममुच्यते ॥
7. संस्कृतभाषायां नागरीलिप्यां च टिप्पणी लेख्या (द्वयोः) – 3×2 = 6
- आधिः, प्रतिभूः, वाक्पारुष्यम्, क्रीतानुशयः
8. संस्कृतभाषायां नागरीलिप्यां च अतिसंक्षिप्तोत्तरं देयम् (त्रयाणाम्) – 2×3 = 6
- (क) को नाम गूढजपुत्रः ? श्लोकेन सह लिखत ।
- (ख) दण्डः कतिविधः भवति ? प्रथमसाहसदण्डस्य कति परिमाणः आसीत् ?
- (ग) कः उत्तमर्णः ?
- (घ) स्तेयः कः उच्यते ?
- (ङ) क उच्यते प्राड्विवाकः ?

—x—

'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 4th Semester Examination, 2022

CC9-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

विभागः—क

1. एकस्योत्तरं प्रदेयम् — 12×1 = 12
(क) समुद्रगुप्तस्य एलाहावादप्रशस्तिविषयः सविमर्शमालोच्यताम् ।
(ख) विजयसेनस्य देओपाड़ाप्रशस्तिविषयं सविशदं आलोचयत ।
2. टिप्पणी लेख्या (द्वयोः) — 3×2 = 6
जुनागड़प्रशस्तिः, मेहेरौलिस्तम्भः, आइ-होल्-प्रशस्तिः, मान्दसोर अभिलेखः
3. संक्षिप्तोत्तरं लेखनीयम् (द्वयोः) — 6×2 = 12
ब्राह्मीलिपिः, नागरीलिपिः, भारतीयलिप्याः, क्रमविकाशः, खरोष्ठीलिपिः
4. अतिसंक्षिप्तोत्तरं देयम् (द्वयोः) — 3×2 = 6
(क) का नाम लिपिविद्या ?
(ख) बौद्धग्रन्थे ललितविस्तारे कतिविधाः लिपयः उल्लिखिताः ? तत्र नागरीलिपिः अन्तर्भवति न वा ?
(ग) कस्य मौर्यशासकस्य काले खरोष्ठीलिपेः अतिशय-प्रयोगः परिदृश्यते ?
(घ) का नाम शारदा-लिपिः ?

विभागः—ख

5. एकस्य उत्तरं प्रदेयम् — 12×1 = 12
(क) संस्कृतपाण्डूलिपीनां श्रेणीविभागं विषय-निर्धारण-पद्धतिं च विस्तारेण आलोचयत ।
(ख) संस्कृतसाहित्ये प्रचलितानां पाण्डूलिपी सस्करणानां विषये सविशदम् आलोचयत ।

6. संक्षिप्तोत्तरं देयम् (एकस्य) – 6×1 = 6
पञ्चानन-रायः, पान्डुलिपे: संरक्षणपद्धतिः,
7. अतिसंक्षिप्तोत्तरं प्रदेयम् (षण्णाम्) – 1×6 = 6
(क) का नाम पाण्डूलिपिविद्या ?
(ख) सम्पूर्ण नाम लिखत—NCC ।
(ग) का नाम पुष्पिका ?
(घ) बङ्गप्रदेशे संस्कृतपाण्डूलिपिसंग्रहशाला कुत्र वर्तते ?
(ङ) वङ्गीयपाण्डूलिपिविशाखदानां नामानि लिखत ।
(च) पाण्डूलिपिमाहात्म्यविषयकं कमपि श्लोकं लिखत ।
(छ) गिल्गिट्पाण्डूलिपिः केन आविस्कृता ?
(ज) का नाम एकलमातृका ?

—x—

'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 4th Semester Examination, 2022

CC10-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. एकः प्रबन्धः लेख्यः। 12×1 = 12
(क) अर्वाचीनकाले विरचितानाम् ऐतिहासिकनाटकानां संक्षिप्तः परिचयः देयः।
(ख) संस्कृतसाहित्यं प्रति बङ्गीयानामवदानमालोचयत।
2. द्वयोः टीका लेख्या। 6×2 = 12
(क) श्री जीवन्ध्यायतीर्थ
(ख) ननाविताडनम्
(ग) विवाहविडम्बनम्
(घ) अथ किम्
3. संक्षेपेण उत्तरं प्रदेयम् (द्वयोः) 3×2 = 6
(क) 'विडम्बना' इति नाटकस्य रचयिता कः ? प्रस्तुत नाटकं कमवलम्ब्य विरचितम् ?
(ख) नित्यानन्दस्मृतितीर्थेण विरचितस्य एकस्य नाटकस्य नाम लिखत। तन्नाटकं कमवलम्ब्य विरचितम् ?
(ग) कालिदासमुपजीव्य विरचितस्य एकस्य नाटकस्य नाम लिखत। तस्य रचयिता कः ?

UNIT-II

4. एकः प्रबन्धः लेख्यः। 12×1 = 12
(क) कथाख्यायिकयोः विषये भामहस्य मतखण्डनपूर्वकम् दण्डिनः मतमालोचयत।
(ख) दण्ड्याचार्यमतेन कति गुणाः ? तेषां नामानि उल्लिख्य यथेच्छं त्रयमालोचयत।

5. द्वयोः टीका लेख्या ।

6×2 = 12

(क) कन्ये कामयमानं मां न त्वं कामयसे कथम् ।

इति ग्राम्योऽयमर्थात्मा वैरस्यास्य प्रकल्पते ॥

(ख) गौर्गोः कामदुघा सम्यक् प्रयुक्ता स्मर्यते बुधैः ।

दुष्प्रयुक्ता पुनर्गौत्वं प्रयोक्तुः सैव शंसति ॥

(ग) गुणदोषानशास्त्रज्ञः कथं विभजते जनः ।

किमन्धस्याधिकारोऽस्ति रूपभेदोपलब्धिषु ॥

6. द्वयोः संक्षेपेण टीका लेख्या ।

3×2 = 6

(क) काव्यादर्शस्य रचयिता कः ? ग्रन्थस्यास्य कतिभेदाः ?

(ख) काव्यादर्शस्य मङ्गलश्लोकं विलिख्य, स्तुत्यः देवः कः इति लिखत ।

(ग) दण्डीमतानुसारेण काव्यकारणं लिखत ।

(घ) काव्यप्रयोजनविषये दण्डिनः मतं लिखत ।

—x—

'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Programme 4th Semester Examination, 2022

DSC1/2-P4-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

1. Answer any **one** of the following questions: 12×1 = 12
 - (a) महतो देवता ह्येषा नररूपेण तिष्ठति – Explain this remark.
 - (b) What is दण्ड or according to मनु ? What is the advantage and disadvantage of दण्ड ?

2. Explain in Sanskrit (any **one**): 6×1 = 6
 - (a) अराजके हि लोकेऽस्मिन् सर्वतो विद्रुते भयात्।
रक्षार्थमस्य सर्वस्य राजानमसृजत् प्रभुः।
 - (b) अद्यात् काकः पुरोडाशं श्वावलिह्याद्धविस्तथा
श्वाम्यञ्च न स्यात् कस्मिंश्चित् प्रवर्तेताःधरोत्तरम्॥

3. Translate any **two** of the following: 3×2 = 6
 - (a) दण्डः शास्ति प्रजाः सर्व। दण्ड एवाभिरक्षति।
दण्डः सुप्तेषु जागर्ति दण्डं धर्मं विदुर्बुधाः ॥
 - (b) इन्द्रियाणां जये योगं समातिष्ठेद्विवानिशम्।
जितेन्द्रियो हि शक्रोति वशे स्यापयितुं प्रजाः ॥
 - (c) व्यसनस्य च मृत्योश्च व्यसनं कष्टमूच्यते।
व्यसन्यधेऽधो व्रजति स्वर्थात्यव्यसनी मृतः ॥

4. Answer any **three** of the following questions: 2×3 = 6
 - (a) To what category of writings does the Manusanhita belong?
 - (b) Who is the author of Manusanhita?

- (c) Write two famous commentators of Manusmriti.
- (d) Who is credited with the creation of the 'Var' and why?
- (e) What is the 'Jagat' ?

5. Answer any **one** of the following questions: 12×1 = 12

- (a) What is the First 'Var' prayer of the sacrificer to Yama? How does 'Yama' fulfill that prayer?
- (b) What is 'Brahmavidya' according to 'Yama'?

6. Explain any **one** : 6×1 = 6

स त्वमग्निं स्वर्गमध्येषु मृत्यो प्रब्रूहि त्वं श्रद्धधानाय मद्यम् स्वर्गलोका अमृतत्वं भजन्त
एतद्वितीयेन वृणे वरेण ।

OR

येयं प्रेते विचिकित्सा मनुष्येऽस्तीत्येके नाथमस्तीति चैके एतद् विद्यामनुशिष्टस्त्वयाहं
वराणामेष वरस्तृतीय ।

7. Translate any **two** of the following: 3×2 = 6

- (a) बहूनामेमि प्रथमो बहूनामेमि मध्यमः ।
किंस्विद् यमस्य कर्तव्यं यन्मयाद्य करिष्यति ॥
- (b) स होवाच पितरं तत कस्मै मां दास्यसीति ।
द्वितीयं तृतीयं तं होवाच मृत्यवे ददामीति ॥
- (c) अनुपश्य यथा पूर्वे प्रतिपश्य तथाऽपरे ।
सस्यमिव मर्त्यः पच्यते सस्यमिवाजायते पुनः ॥

8. Answer any **three** of the following questions: 2×3 = 6

- (a) Who is the son of Vajrasravas? ?
- (b) Who organised the 'Vishvajit' Yaga? ?
- (c) Who was Vaisvata? ?
- (d) What is the second 'Var' ?
- (e) What is the meaning of "Pitodaka:" and "Jagat?" ?

—x—